

Fonduri Structurale și de Coeziune - instrumente ale politicii Uniunii Europene

Dat fiind faptul că, în Uniunea Europeană, au existat și există încă diferențe semnificative din punct de vedere economic și social, Fondurile Structurale și de Coeziune au fost create și sunt utilizate și în prezent drept instrumente pentru reducerea decalajelor între regiunile și statele membre UE.

Pentru perioada 2007-2013, politica de coeziune a Uniunii Europene a fost revizuită pentru a răspunde mai bine obiectivelor stabilite la Lisabona și Goteborg (economie competitivă bazată pe cunoaștere, cercetare și dezvoltare tehnologică, dezvoltare sustenabilă, ocuparea forței de muncă). În urma acestei reforme, politica de coeziune dispune de trei instrumente: Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European.

Cele trei instrumente vor fi folosite ca și până acum, pentru a ajuta la reducerea disparităților de dezvoltare economică între diversele regiuni ale Uniunii Europene, punându-se accentul pe cunoaștere și inovare, pe crearea de locuri de muncă, cooperare între regiuni și pe transformarea regiunilor în locuri atractive pentru a investi și pentru a munci.

- **Fondul European de Dezvoltare Regională - FEDR** (reglementat prin Regulamentul nr. 1080/2006 al Consiliului Uniunii Europene și Parlamentului European din 5 iulie 2006) susține dezvoltarea economică durabilă la nivel regional și local, oferind sprijin financiar pentru investiții productive, care să contribuie la crearea de noi locuri de muncă, în principal investiții în IMM-uri, în infrastructură;

- **Fondul Social European - FSE** (reglementat prin Regulamentul nr. 1081/2006 al Consiliului Uniunii Europene și al Parlamentului European din 5 iulie 2006) contribuie la intensificarea coeziunii economice și sociale prin îmbunătățirea posibilităților de ocupare a forței de muncă, creșterea capacității de adaptare a întreprinderilor și a lucrătorilor. FSE promovează educația și formarea profesională pe tot parcursul vieții și creșterea investițiilor în resursele umane, în special în IMM-uri, prin învățământul on-line, prin promovarea spiritului de întreprindere, a inovației și demarării unei afaceri (înființării unei întreprinderi);

- **Fondul de Coeziune - FC** (reglementat prin Regulamentul nr. 1084/2006 al Consiliului Uniunii Europene) finanțează proiecte în domeniul protecției mediului și infrastructurii din

transporturi. Fondul de coeziune se adresează statelor membre cu un venit național brut pe locuitor de mai puțin de 90% din media Comunitară. Contribuie la reducerea dificultăților de ordin economic și social și la stabilizarea economiilor acestor state. Fondul de Coeziune susține activități în cadrul obiectivului *convergență*.

Politica de coeziune, în noua sa formă, are trei obiective: Convergența (susținerea regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice), Competitivitate Regională și Ocuparea forței de muncă (sprijinind regiuni, altele decât cele rămase în urmă ca nivel de dezvoltare, pentru atingerea țintelor Agendei Lisabona) și Cooperare Teritorială Europeană (promovarea unei dezvoltări echilibrate a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile UE). Ultimul obiectiv va avea trei axe de acțiune, și anume: cooperare transfrontalieră, transnațională și inter-regională.

România, ca beneficiară a fondurilor structurale, este eligibilă pentru toate cele trei instrumente și pentru două dintre obiective - Convergența și Cooperare Teritorială Europeană.

Politica de dezvoltare rurală

Politica de dezvoltare rurală în perioada 2007-2013 se concentrează pe trei domenii în conformitate cu cele trei axe tematice stabilite în noua reglementare privind dezvoltarea rurală: îmbunătățirea competitivității pentru agricultură și păduri; mediu și peisaj rural; îmbunătățirea calității vieții și diversificarea economiei rurale. O a patra axă, numită „Leader”, bazată pe experiența dată de inițiativele comunitare Leader, deschide noi posibilități pentru abordările locale ale problematicii dezvoltării rurale.

Revizuirea politicii cu privire la dezvoltarea rurală oferă o posibilitate unică de a direcționa sprijinul financiar alocat prin noul fond de dezvoltare rurală în scopul facilitării creșterii economice, creării de locuri de muncă și sustenabilității.

Alocarea Fondurilor Structurale și de Coeziune

Suma totală a Fondurilor Structurale și de Coeziune alocate României este de 19,668 miliarde Euro, din care 12,661 miliarde vor fi alocate prin Fondurile Structurale în cadrul obiectivului „Convergență”, 6,552 miliarde Euro sunt alocate prin Fondul de Coeziune, iar 0,455

miliarde vor fi alocate Obiectivului „Cooperare Teritorială Europeană” (inclusiv transferurile la IPA și ENPI, Instrumentul de Pre-Aderare și Instrumentul European de Vecinătate și Cooperare).

Pentru următorii 7 ani (2007-2013), România a pregătit o serie de documente strategice și operaționale pentru a stabili prioritățile de dezvoltare ale României și pentru a defini alocarea fondurilor comunitare pe fiecare obiectiv în parte.

Planul Național de Dezvoltare (PND) cuprinde strategia națională de dezvoltare a României. În acest document, finalizat la sfârșitul anului 2005, sunt prezentate obiectivele strategice, acțiunile planificate și sursele de finanțare din perspectiva multi-anuală. (document ce nu a trebuit supus aprobării Comisiei Europene).

Cadru Strategic Național de referință (CSNR) are la bază Planul Național de Dezvoltare și identifică legătura dintre prioritățile naționale și regionale și prioritățile comunitare susținute de Comisia Europeană. În CSNR se specifică alocarea anuală a fondurilor europene pe fiecare obiectiv, pe fiecare instrument și pe fiecare program operațional.

Programele Operaționale (PO) sunt documentele ce identifică, pentru fiecare obiectiv strategic din CSNR, axele prioritare și domeniile de intervenție, furnizând detalii despre finanțarea națională publică și privată și co-finanțarea de la Uniunea Europeană.

Fiecare Program Operațional este completat de un Program Complement, documente ce nu sunt supuse aprobării Comisiei Europene, dar care cuprind detalii practice privind proiectele și cheltuielile eligibile, potențialii beneficiari, modalitățile de decontare, rolul autorităților etc.

Fiecare PO este împărțit în mai multe Axe Prioritare (ilustrând obiectivele Programului Operațional respectiv), fiecare axă având unul sau mai multe domenii majore de intervenție, care la rândul lor pot cuprinde una sau mai multe operațiuni ce urmează a beneficia de finanțare din fondurile structurale. CSNR se implementează prin Programele Operaționale, elaborate prin obiectivele „Convergență” și „Cooperare Teritorială Europeană”.